

ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій Кіровоградської обласної державної адміністрації”

вул. Велика Перспективна, 55, м.Кропивницький-6, 25006, тел. (0522) 24-22-57, факс 24-23-36,
e-mail:public@center.kr-admin.gov.ua, код в ЄДРПОУ 22226294

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Центру

С. Зелінський
2018 року

ПРОГРАМА

**тематичного постійно діючого семінару
для працівників структурних підрозділів облдержадміністрації**

***«Професійна компетентність державних службовців:
психологічна складова»***

Кропивницький – 2018

Мета семінару: формування у працівників структурних підрозділів облдержадміністрації знань та умінь з питань удосконалення психологічної складової професійної компетентності

Основні завдання:

- засвоєння загальних підходів до психологічної складової професійної компетентності державних службовців;
- ознайомлення слухачів семінару з особливостями побудови професійної діяльності на засадах знань про психологічні особливості людей та міжособистісну взаємодію між ними в процесі виконання посадових обов'язків;
- опанування підходами до самоудосконалення та саморозвитку через психологічний інструментарій;
- аналіз власних переваг і недоліків у професійній діяльності, розробка напрямків зміцнення переваг та подолання недоліків за допомогою психологічної науки.

Кількість годин:

Всього – 72

аудиторна робота – 48

самостійна робота – 24

Укладач:

Тимофієв В.Г., завідувач навчально-методичного відділу Центру, кандидат наук з державного управління

I. ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назви модулів, тем	Загальна кількість годин	Кількість годин навчання	
			аудиторних занять	самостійної роботи
1.	Тема 1. Індивідуально-психологічні особливості державного службовця: типи темпераменту	5	4	1
2.	Тема 2. Основи психології особистості державного службовця	6	4	2
3.	Тема 3. Психічне здоров'я особистості та механізми психологічного захисту	6	4	2
4.	Тема 4. Комуникативна компетентність державного службовця: особливості формування та розвитку	5	4	1
5.	Тема 5. Конфлікти: причини виникнення, шляхи подолання, профілактика	5	4	1
6.	Тема 6. Соціально-психологічні особливості взаємодії між людьми: психологія впливу, маніпуляції і протистояння їм	6	4	2
7.	Тема 7. Лідерство і основи роботи в команді	7	4	3
8.	Тема 8. Психологія мотивації у державному управлінні	7	4	3
9.	Тема 9. Емоційний інтелект	5	4	1
10.	Тема 10. Організаційна культура та соціально-психологічний клімат в колективах державних службовців	6	4	2
11.	Тема 11. Професіоналізм та професійний розвиток державного службовця	7	4	3
12.	Тема 12. Самоефективність і самоменеджмент державного службовця	7	4	3
ВСЬОГО		72	48	24

II. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Тема 1. Індивідуально-психологічні особливості державного службовця: типи темпераменту

Поняття темпераменту. Особливості прояву типів темпераменту в процесі виконання службової діяльності: сангвінічного, холеричного, флегматичного, меланхолічного. Психодіагностика індивідуально-психологічних особливостей державних службовців.

Тема 2. Основи психології особистості державного службовця

Психіка і особистість. Психологічна структура особистості. Характер як основа особистості. Типологія та рівні особистості. Процес формування та розвитку особистості. Самосвідомість особистості. Якості особистості держслужбовця.

Психодіагностика властивостей особистості.

Тема 3. Психічне здоров'я особистості та механізми психологічного захисту

Основні характеристики та специфіка емоційного вигорання. Профілактика вигорання. Подолання вигорання. Професійне вигорання як вид професійної дисфункції. Стреси: основні особливості та функції. Шляхи подолання стресів. Професійні стреси. Специфіка діяльності у стресових ситуаціях.

Тема 4. Комунікативна компетентність державного службовця: особливості формування та розвитку

Поняття про спілкування і комунікацію. Структура процесу спілкування/комунікації. Засоби спілкування – вербальні та невербальні. Взаємодія між людьми. Особливості сприйняття людини людиною. Комунікативна складова діяльності державного службовця, її розвиток. Основні правила ділового спілкування.

Психодіагностика комунікативної компетентності.

Тема 5. Конфлікти: причини виникнення, шляхи подолання, профілактика

Розуміння конфлікту як явища міжособистісної взаємодії. Роль конфліктів в процесі побудови професійної комунікації. Структура та причини конфліктів. Подолання конфліктів та методи управління ним. Стили поведінки у конфлікті. Процедури примирення в ході розв'язання конфліктів. Конфліктологічна компетентність державного службовця. Профілактика та запобігання конфліктів.

Тема 6. Соціально-психологічні особливості взаємодії між людьми: психологія впливу, маніпуляції і протистояння їм

Взаємодія між людьми: основні поняття та психологічні особливості. Психологічні чинники впливу на людину, управлінський вплив. Маніпулятивний вплив та його характеристика. Протистояння маніпуляціям в ході взаємодії. Соціально-психологічні стереотипи та їх подолання.

Тема 7. Лідерство і основи роботи в команді

Загальні уявлення про лідерство. Структура та складові лідерства. Керівництво і лідерство в державному управлінні. Вимоги до лідерства в сучасних соціально-економічних умовах. Теорії лідерства. Робота лідера з групою. Основи командної роботи, командні ролі. Фактори успішного лідерства.

Психодіагностика лідерського потенціалу.

Тема 8. Психологія мотивації у державному управлінні

Базові поняття та сутність мотивації персоналу в державних установах та організаціях. Теорії мотивації людських ресурсів. Види мотивації (матеріальна, трудова, статусна). Методи нематеріальної мотивації. Мотивація державного службовця: особливості та розвиток.

Психодіагностика мотивації.

Тема 9. Емоційний інтелект

Компоненти емоційного інтелекту. Емоційний інтелект як внутрішній ресурс особи та ресурс для розвитку. Емоційний інтелект як складова діяльності державного службовця. Емоційний інтелект і професійна успішність.

Психодіагностика емоційного інтелекту.

Тема 10. Організаційна культура та соціально-психологічний клімат в колективах державних службовців

Колектив як соціальна група. Організаційні особливості структури трудового колективу. Соціально-психологічний клімат в організації. Згуртованість колективу. Груповий потенціал та розвиток колективу. Статусно-рольове розподілення у колективі. Роль керівника у формуванні організаційної культури та становленні колективу.

Тема 11. Професіоналізм та професійний розвиток державного службовця

Професіоналізм, компетентність, кваліфікація. Сторони і критерії професіоналізму. Психологічні показники професіоналізму. Структура професійної компетентності. Етапи професійного розвитку. Психологічні рівні професіоналізму. Професіоналізація персоналу сфери державного управління.

Тема 12. Самоефективність і самоменеджмент державного службовця

Сутнісні характеристики самоменеджменту. Функції самоменеджменту. Аналіз сильних і слабких сторін стилю роботи. Принципи і правила планування робочого часу. Прийоми і методи прийняття рішень. Індивідуальний стиль роботи. Самовдосконалення і саморозвиток.

Запитання для контролю і самоконтролю

1. Темперамент, типи темпераменту: поняття, психологічна характеристика та шляхи використання в діяльності державного службовця.
2. Індивід, індивідуальність, особистість (характеристика та основні відмінності понять).
3. Психологічні та психофізіологічні особливості трудової діяльності.
4. Теорії особистості та їх застосування в практичній діяльності держслужбовця.
5. Розкрийте суть та зміст існуючих теорій керівництва (лідерства).
6. Проаналізуйте структуру та зміст базових якостей та рис керівника.
7. Проаналізуйте компоненти структури професіоналізму управлінської діяльності.
8. Чому управління людськими ресурсами є психологічною проблемою?
9. Охарактеризуйте суть та зміст явища підпорядкування.
10. Які існують відмінності між лідерством та керівництвом?
11. Чому питання делегування повноважень в сучасному управлінні є одним з ключових?
12. В чому полягає суть мотивації як головної функції сучасної теорії та практики управління?
13. Дайте означення понять "мотив", "потреба", "мотивація".
14. Дайте означення поняття "комунікація" як ключової функції управління людьми.
15. Здійсніть аналіз суті та змісту комунікативної компетентності державного службовця.
16. Яка роль ділового спілкування у професійній діяльності?
17. Які Ви знаєте способи спілкування?
18. Дайте характеристику вербальних засобів спілкування.
19. Які засоби спілкування належать до невербальних?
20. Визначте та проаналізуйте особливості індивідуальної ділової бесіди.
21. Визначте та дайте характеристику форм колективного обговорення проблем.
22. В чому полягає суть організації як комунікативної системи?
23. Дайте означення соціальної групи як основи діяльності організації.
24. Яка роль міжособистісної сумісності в розвитку групи?
25. Як розподіляється колектив за статусно-рольовими характеристиками?
26. Проаналізуйте поняття взаєморозуміння як фактора розвитку колективу.
27. Які фактори впливають на рівень згуртованості соціальної групи?
28. Який вплив здійснює соціально-психологічний клімат організації на ефективність її діяльності?
29. Здійсніть аналіз колективізму та індивідуалізму як принципів розвитку групи (організації).

30. Яка роль командоутворення в діяльності організації?
31. Проаналізуйте суть та зміст комунікації “організація–зовнішнє середовище”.
32. Який вплив здійснюють етичні та психологічні принципи комунікації з клієнтами та партнерами організації на ефективність її діяльності?
33. Які причини ділових конфліктів в організації?
34. Здійсніть аналіз структури управління діловими конфліктами.
35. Які існують об’єктивні причини управлінського конфлікту?
36. Визначте та проаналізуйте суб’єктивні причини управлінського конфлікту.
37. Визначте та проаналізуйте фактори попередження управлінських конфліктів.
38. Загальне поняття про маніпуляції в спілкуванні.
39. Маніпулятивні технології в управлінській діяльності.
40. Протистояння маніпуляціям.
41. Сторони і критерії професіоналізму.
42. Структура професійної компетентності.
43. Самоменеджмент як шлях до вдосконалення особистості.
44. Охарактеризуйте власний індивідуальний стиль діяльності.
45. Які існують прийоми та методи ухвалення рішень в ході виконання службової діяльності?

Рекомендовані джерела

1. Гура О.І., Гура Т.Є. Психологія управління соціальною організацією: навчальний посібник / О.І. Гура, Т.Є. Гура. – Запоріжжя: КПУ, 2013. – 168 с. ISBN 978-966-414-175-5.
2. Дзвінчук Д.І., Малімон В.І. Психологія управління: практикум. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2007. – 299 с.
3. Кайлюк Є.М. Психологія управління: навч. посіб. – 2-ге вид., виправл. й доповн. / Є. М. Кайлюк, Г. Г. Фесенко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – 2-ге вид. перероб. та доп. – Х. : ХНАМГ, 2012. – 202 с.
4. Коваль О. Тематичний словник-довідник з психології та педагогіки: Навчальний посібник. Вид. 2-ге доповнене та перероблене / [О. Є. Коваль]. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – 138 с.
5. Козаков В. М. Аксиологія державного управління : підручник. – К. : НАДУ, 2010. – 256 с.
6. Круп’як Л.Б. Організація діяльності державного службовця: Навч. посібник. – Тернопіль: Крок. – 2015. – 243 с.
7. Лідерство в муніципальному управлінні: навчально-методичний посібник / ДП «Укртехінформ» – Київ, 2013. – 263 с.
8. Москаленко В.В. Психологія соціального впливу. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 448 с.

9. Навчально-методичні матеріали з дисципліни «Сучасні методи забезпечення надійності персоналу»// Укладач Ю.Є.Якубівська. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 46 с.
 10. Прищак, М. Д. Психологія управління в організації: навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. – 150 с.
 11. Слободянюк А.В. Психологія управління та конфліктологія / А.В.Слободянюк, Н.О.Андрюшенко. – Вінниця: ВНТУ, 2010. – 120 с.
 12. Стацевич Е. Манипуляції в делових переговорах: Практика противодействия / Екатерина Стацевич, Кирилл Гуленков, Ирина Сорокина. – 2-е изд., доп. – М.: Альпина Паблішер, 2012. – 150 с.
 13. Тимофієв В.Г, Шишова І.О. Психологічні технології на державній службі. – Кіровоград: ЦППКДС, 2011. – 151 с.
 14. Ходаківський Є.І., Богоявленська Ю.В., Грабар Т.П. Психологія управління. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 608 с.
 15. Шалагинова Л. В. Самоменеджмент. Практическое руководство. – СПб.: БХВ-Петербург, 2012. – 272 с.: ил. – (Фактор роста). ISBN 978-5-9775-0637-3.
 16. Шпекторенко І.В. Професійна мобільність державного службовця [Текст]: монограф. / І.В. Шпекторенко. – Дніпропетровськ: Моноліт, 2009. – 242 с.
-